

Raad voor Cultuur: 'Cultuureducatie en -participatie hoger op nationale agenda'

12 april 2019

Gisteren verscheen het advies 'Cultuur dichtbij, dicht bij cultuur' van de Raad voor Cultuur. In het advies heeft de Raad volop aandacht voor het belang van cultuur op school en in de vrije tijd. Dit ziet de Raad als belangrijke voorwaarde voor een inclusief cultuurbeleid waarbij cultuur voor iedereen toegankelijk is. Dit juichen wij natuurlijk toe! Lees onze volledige reactie.

Cultuur op school

Cultuureducatie heeft volgens de Raad in het onderwijs nog een te klein bereik en krijgt te weinig aandacht. Hier ziet de Raad kansen in het vernieuwde curriculum voor primair, voortgezet, speciaal en praktijkonderwijs (curriculum.nu). In dat vernieuwde curriculum is 'kunst en cultuur' een van de negen ontwikkelgebieden. De Raad ziet ook kansen voor cultuuronderwijs in andere ontwikkelgebieden, zoals Nederlands, burgerschap, bewegen en sport, digitale geletterdheid en mens en maatschappij.

Om de borging van cultuur in het vernieuwde curriculum te waarborgen pleit de Raad voor een derde en vierde periode van het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' en benadrukt de Raad het belang van een integrale benadering van cultuuronderwijs met ruimte voor alle kunstdisciplines.

Daarnaast stelt de Raad dat een sterke positie van cultuuronderwijs in het curriculum van de Pabo van groot belang is en liggen er volgens de Raad kansen voor basisscholen om de middelen voor werkdrukverlaging in te zetten voor cultuuronderwijs door gekwalificeerde kunstvakdocenten. Dit is zeer in lijn met de voorstellen die wij met het Landelijk Platform Kenniscentra Cultuureducatie (LPKC) hebben gedaan.

Cultuuronderwijs in het voortgezet onderwijs verdient volgens de Raad versterking in de vorm van een kwaliteitsimpuls en een betere aansluiting op het primair onderwijs. Ook hier verdienen de docentenopleidingen aandacht, zouden wij hieraan toe willen voegen

Het mbo-onderwijs valt buiten de curriculumvernieuwing, maar de Raad ziet ook het belang van cultuuronderwijs in het mbo voor het ontwikkelen van culturele competenties van deze jongeren. LKCA en CJP werken sinds enkele jaren samen aan het versterken van cultuureducatie in het mbo, we steunen de aandacht die de Raad hiervoor vraagt van harte.

Cultuur in de vrije tijd en in het sociaal domein

De Raad besteedt in zijn advies ook veel aandacht aan cultuurparticipatie en benadrukt het belang van een toegankelijk aanbod voor buitenschoolse cultuureducatie en cultuurparticipatie voor iedereen. Daar zijn we erg blij mee!

Hier ligt volgens de Raad een kans in het Programma Cultuurparticipatie en in een verbeterde samenwerking tussen provincies en gemeenten in de stedelijke cultuurregio's. Iedere regio beschikt idealiter over goede en laagdrempelige basisvoorzieningen, aldus de Raad, waar leren en kennismaken centraal staan.

Door bezuinigingen op bijvoorbeeld muziekscholen, bibliotheken en cultuurbemiddelaars is het stelsel van basisvoorzieningen niet overal meer solide concludeert de Raad en hij roept gemeenten en provincies op hierin hun verantwoordelijkheid te nemen. Die oproep van de Raad is goed.

Voor dat Programma Cultuurparticipatie stelt het ministerie van OCW voor de periode 2019 – 2022 ruim 35 miljoen euro beschikbaar. In dit programma moet in de ogen van de Raad ruimte zijn voor de beoefening van kunst en cultuur in de vrije tijd en voor kunst en cultuur in relatie tot maatschappelijke opgaven. De Raad adviseert de overheden het model van het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' als werkbaar model met penvoerders in de stedelijke cultuurregio's. Aangezien de stedelijke cultuurregio's geen landelijke dekking hebben, ligt hier wat ons betreft wel een aandachtspunt.

Daarnaast pleit de Raad voor een verbreding van het Bestuurlijk kader Cultuur en Onderwijs met cultuurparticipatie.

Diversiteit

In zijn advies onderstreept de Raad het belang van een divers cultuurbeleid met ruimte voor ontwikkeling en vernieuwing en een laagdrempelig aanbod voor iedereen. Daarin ligt volgens de Raad ook de noodzaak om cultuureducatie en -participatie hoger op de nationale agenda te plaatsen.

De Raad pleit bovendien voor een breder cultuurbegrip en prijst onder meer het initiatief van de Federatie voor Cultuur voor het Actieplan Cultuur en Creatief Inclusief (ACCi), waar ook het LKCA nauw bij betrokken is. Het LKCA hecht grote waarde aan een toegankelijke en inclusieve culturele- en creatieve sector voor iedereen, waarbij niemand wordt uitgesloten en iedereen kan meedoen op voet van gelijkheid.

LKCA

In zijn advies doet de Raad daarnaast aanbevelingen voor de ondersteuningsfunctie van cultuureducatie en cultuurparticipatie in de BIS, de rol die het LKCA vervult. De Raad benadrukt hier het belang van een instituut dat een spilfunctie heeft tussen landelijke, provinciale en regionale kenniscentra en dat de kennis van verschillende partijen bijeenbrengt. De Raad stelt voor dat deze instelling (het LKCA) de komende subsidieperiode gebruikt om te onderzoeken hoe het deze rol kan vervullen.

Dat doet volgens ons geen recht aan de transitie die gemaakt is waarbij het LKCA precies deze spilfunctie al is gaan vervullen in nauwe samenwerking met kennispartners en als betrokkene en mede-initiatiefnemer van platforms als het LPKC en het Platform Cultuurparticipatie.

Daarnaast stelt de Raad voor de onderzoeksfunctie van het LKCA over te hevelen naar het instituut voor cultuurbeleid (Boekman) waar onderzoek naar cultuur gebundeld zou moeten worden. Het is nog niet duidelijk hoe de Raad die onderzoeksfunctie precies opvat. Wij vinden het belangrijk dát er goed onderzoek gedaan wordt naar cultuureducatie en cultuurparticipatie en dat dat niet ondersneeuwt in een bredere onderzoeksagenda. Ook benadrukken we het belang van de expertise die wij én onze provinciale en regionale partners hebben voor en door dit onderzoek.